

سی سال تنهایی

گزیده بوسترها و نوشته‌ها

آرش تنهایی

www.ketab.ir

سرشناسه	سبائی، آرشد. ۱۳۶۰ -
عنوان و یادداشت‌ها	سبائی، آرشد. گزیده پوسترها و نوشته‌های آرشد سبائی. آرشد تنهایی، تهران: ایده خلافت، ۱۳۹۱
ملاحظات نشر	۱۰۲ ص: تصویر لوگرو
شابک	۵۰۰۰-۹۶۳۴-۵-۱
وضعیت فهرست نویسی	فبا
عنوان دیگر	گزیده پوسترها و نوشته‌های آرشد سبائی
موضوع	سبائی، آرشد. ۱۳۶۰ - سب و مسیر
موضوع	گرایش به ایران
موضوع	ترجمه‌ها به ایران
رده بندی کنگره	۱۳۹۱ ص: ۱۰۲ (NC) ۱۰۰۱
رده بندی دیویی	۷۸۰۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۶۴۲۳

سبائی، آرشد | گزیده پوسترها و نوشته‌های آرشد تنهایی

www.arashtanhai.com

طراحی جلد: مهدی فاتحی | صفحه‌آرایی: کتابتون تقریبی

عکس‌ها: مونا بزرگمی | ویراستار: آرمینا اکبری | ترجمه انگلیسی: بهنام باغفری

چاپ اول: تابستان ۹۱ | شمارگان: ۱۰۰۰ جلد | قیمت: ۶۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۳۴-۵-۱

تمامی حقوق چاپ و نشر برای انتشارات ایده محفوظ است.

انتشارات ایده خلافت

تهران، خیابان خرمند شمالی، خیابان هجدهم، شماره ۲۶

تلفن ۳۳۸۷ ۸۸۸۲ - ۳۶۲۵ ۸۸۸۲

www.idenpublication.ir

کارنامه آرش تنهایی

تولد ۱۳۶۰/۱۰/۲۴

تحصیلات

دبستان عدالت ۱۳۷۲-۱۳۶۷ /// مدرسه راهنمایی شهدای هفتم تیر ۱۳۷۵-۱۳۷۲ /// دبیرستان فرحبخش ۱۳۷۶ /// هنرستان مالک اشتر ۱۳۷۸-۱۳۷۶ /// مرکز آموزش عالی انقلاب اسلامی ۱۳۸۰-۱۳۷۸. دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران ۱۳۸۲-۱۳۸۷

تجربیات

طراحی گرافیک از ۱۳۸۰ /// طراحی دهها پوستر برای مناسبت‌های فرهنگی، اجتماعی /// طراحی دهها جلد کتاب در همکاری با انتشارات‌های مروارید، نمایش، ققنوس، معیار علم، سوره مهر، فرگون، شاهد و ... /// مدیر هنری و طراح جشنواره‌های فجر. تئاتر دانشگاهی، عروسی دانشجویان، تجربه و ... نوشتن در حوزه گرافیک از ۱۳۸۶ /// همکاری با نشریاتی چون: تندیس، کارگزاران، همشهری جوان، همشهری داستان، چهل چراغ، گرته، مجله رنگ، از موسسان سایت گرته، عضو تجربه مجله تندیس

نوشته‌ها

کتاب

پوستر اول مرتضی ممیز: گرد آوری پوسترهایی با موضوع مرتضی ممیز. ۱۳۸۳ /// پنجاه پوستر تئاتر از ده طراح گرافیک ایران ۱۳۸۷ /// نگاهی به زندگی و آثار مرتضی ممیز ۱۳۸۹ /// در ستایش هفتاد سالگی کامران کاتوزیان ۱۳۹۰ پروژه‌ها و کتاب‌های در دست تالیف: ۱۰۰ طراح گرافیک ایران، پوسترهای تئاتر در ایران، پوسترهای انقلاب، زبان گرافیک ایران

مقاله

پوسترهای انقلاب در ایران. جهت اطلاع شماره ۱۳۸۸ /// گذری بر پوسترهای کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. جهت اطلاع هفتاد سال دانشکده هنرهای زیبا. تندیس ۱۳۸۸ /// افسانه سه برادر. نگاهی به پوسترهای انقلابی برادران شیشه گران. تندیس /// اوج‌های پوستر در ایران. کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان. تندیس ۱۳۸۹. شماره ۱۸۵ /// اوج‌های پوستر در ایران. تالار رودکی. تندیس شماره ۱۸۹ ۱۳۸۹ /// اوج‌های پوستر در ایران. کارگاه نمایش، تندیس شماره ۱۹۱ ۱۳۸۹ /// اوج‌های پوستر در ایران. گروه ۵۷، تندیس ۱۳۸۹ /// سوغات ولگا، نگاهی به طرح جلد کتابهای انتشارات پروگرس، تندیس ۱۳۹۰ /// کتابهای جیبی، نگاهی به طرح جلد کتابهای شرکت سهامی کتابهای جیبی، تندیس ۱۳۹۰، شماره ۲

نقد. مقاله

نگاهی گذرا به پوسترهای تئاتر در ایران. مجله رنگ ۱۳۸۶ /// ما برای آنکه ایران خانه خوبان شود. درباره روز جهانی گرافیک و تاسیس انجمن گرافیک. کارگزاران ۱۳۸۶ /// یار در خانه " نگاهی به تاریخ گرافیک ایران " جهت اطلاع /// نام بسیاری

نفرات: نقدی بر سومین دوسالانه گرافیک جهان اسلام. تندیس ۱۳۸۸/۱/ خون نوشت. انقلاب به روایت پوسترها، همشهری داستان، ویژه نامه پانزدهم، بهمن ۱۳۸۹/۱/ ویژه نامه پنج سالگی مدرسه ویژه، ۱۳۸۹، مدرسه ویژه ۱/ رنگ است و آتش و خون، پوسترهای انقلاب همشهری جوان، شماره ۲۹۹، ۲۳ بهمن ۱/ رمضان و حضور پر رنگ پوسترها، تندیس ۱۳۸۹ ۱۳۸۲/۱/ آینه‌های رویو، نگاهی به نمایشگاه پوستر تئاتر در خانه هنرمندان ایران، تندیس ۱۳۸۹، شماره ۱۹۴/۱/

نوشته‌هایی درباره طراحان

همراهی شیطنیت آمیز با غافل، ایمان صفایی، مجله رنگ ۱۳۸۷/۱/ بدون بوق و کرنا، امیر حسین فوجی بیک تندیس ش، ۱۳۸۶/۱/ نگاهی به زندگی و آثار ابوالفضل عالی، تندیس ۱۳۸۹، شماره ۱۶۴/۱/ طراحان گرافیک ایران، سرژ آواکیان، تندیس ۱۳۸۹، شماره ۱۹۳/۱/ آشور بانی پال و بلا، تندیس ۱۳۹۰، شماره ۱۹۷/۱/ نوشتن شیوا، جشن نامه هفتاد سالگی قباد شیوا، ۱۳۸۹، سایت گریه و نوشته‌هایی درباره‌ی: فرزند ادیبی، متوجه عبداله زاده، مهدی فاتحی، ترو کسلر و ...

گفت و گو با طراحان

انگار برای اولین بار است، نگاهی به آثار هادی فاضلی، کارگزاران ۱/ گفتگو با کوروش شیشه‌گران، بهزاد حاتم، بهرام دبیری، برویز کلانتری، روزنامه کارگزاران ۱/ تاریخ آدم‌های غایب، گفتگو با آیدین آغداشلو، کارگزاران: گفتگو با محمد بهرامی، تندیس شماره ۱۵۹/۱/ گفتگو با صادق بریرانی، تندیس شماره ۱۵۰/۱/ گفتگو با کامران کاتوزیان، تندیس ش ۱۵۲/۱/ گفتگو با بهزاد حاتم، تندیس ش ۱۴۶/۱/ گفتگو با کوروش شیشه‌گران تندیس ش ۱۴۳/۱/ گفتگو با مجید بلوچ، تندیس ش ۱۴۸/۱/ گفتگو با مصطفی اسدالهی، تندیس ش ۱۵۸/۱/ گفتگو با مسعود دشتیان، تندیس ش ۱۵۶/۱/ گفتگو با محمدرضا دادگر، تندیس ش ۱۶۶/۱/ گفتگو با محمد علی باطنی، تندیس ش ۱۷۵/۱/ گفتگو با محمد علی حدت، تندیس ش ۱۷۷/۱/ گفتگو با فرهاد باتمانقلیچ، تندیس ش ۱۸۱/۱/ گفتگو با علی خسروی، تندیس شماره ۱۸۲/۱/ گفتگو با طاهره محبی تابان، تندیس شماره ۱۷۹/۱/ گفتگو با بیژن جناب، تندیس شماره ۱۸۰/۱/ گفتگو با امراله فرهادی، تندیس شماره ۱۸۳/۱/ گفتگو با فریدون آو، تندیس شماره ۱۸۴/۱/ گفتگو با مجید اخوان، تندیس شماره ۱۸۸/۱/ گفتگو با بهزاد غریب پور، تندیس ۱۳۹۰

گفت و گو با آرش تنهایی

گفتگو با سایت خانه هنرمندان ایران، ۱۳۸۵/۱/ گفتگو با همشهری محله منطقه ۱۱، الهام صالح ۱۳۸۶ شماره ۱۹۶ ص ۱۱۰/۱/ گفتگو با بولتن جشنواره تئاتر فجر، ۱۳۸۶/۱/ گفتگو با کتاب هفته، سعید بابوند، شنبه ۲ خرداد ۱۳۸۸، شماره ۱۸۲ ص ۱۱۰/۱/ گفتگو با، سایت خود نویسن، شهاب سیاوش، ۱۳۸۸/۱/ گفتگو با هفته نامه شهروند تورنتو، داوود منطق، ۱۳۸۹/۱/ گفتگو با روزنامه آفتاب یزد، شبنم محمودی شرق، ۱۳۸۹/۱/ گفتگو با هفته نامه ستاره صبح، فرشید پارسی کیا، ۲۸ آبان ۱۳۹۰/۱/ گفتگو با بولتن دوازدهمین جشنواره تئاتر عروسکی، امیر سنهاری، ۱۳۹۰/۱/ گفتگوهای تلویزیونی و رادیویی

سخنرانی و کارگاه‌ها

سورنالیسم و دادا، تالار هفت پیکر، پارک نظامی گنجوی ۱۳۸۱/۱/۱/۱ سیر تحول پوستر در ایران، خانه هنرمندان اصفهان، آذر ۱۳۸۸ /۱/۱/۱ کارگاه طراحی پوستر، خراسان شمالی، بجنورد، اسفند ۱۳۸۸/۱/۱/۱ نشست نگاهی به گرافیک کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، مدرسه ویژه ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نگاهی به تاریخ گرافیک در ایران، تهران دانشگاه هنر، دی ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نگاهی به زندگی و آثار هوشنگ کاظمی، دانشگاه هنر، دی ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نگاهی به پوسترهای تئاتر در ایران، خانه هنرمندان ایران، اردیبهشت ۱۳۹۰/۱/۱/۱ نکوداشت بهزاد گلپایگانی، نگارخانه برگ اردیبهشت ۱۳۹۰/۱/۱/۱ رویکردهای طراحی جلد در مجلات ایرانی، خانه هنرمندان ایران، آبان ۱۳۹۰/۱/۱/۱ کارگاه طراحی پوستر و نشانه، جشنواره تجسمی هرمزگان، آبان ۱۳۹۰

نمایشگاه‌ها فردی

نمایشگاه انفرادی نقاشی فرهنگرای خاوران، ۱۳۸۱/۱/۱/۱ نمایشگاه انفرادی پوستر سالن تئاتر استاد سمندریان ۱۳۸۲/۱/۱/۱ نمایشگاه انفرادی پوستر، خانه هنرمندان، ۱۳۸۵/۱/۱/۱ نمایشگاه انفرادی پوستر کافه گالری ۵ عصر ۱۳۸۶

جمعی

نمایشگاه گروهی نقاشی نگارخانه آبی تهران ۱۳۷۸/۱/۱/۱ نمایشگاه گروه پاساژ نگارخانه لاله ۱۳۸۰/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر گروه پاساژ (صدمین سال تولد صادق هدایت) نگارخانه لاله ۱۳۸۱/۱/۱/۱ نمایشگاه نقاشی گروهی انجمن نقاشان نگارخانه آریا نمایشگاه پوستر گروه پاساژ نگارخانه هنر ۱۳۸۲/۱/۱/۱ نمایشگاه لوگو تایپ های تندیس نگارخانه هنر ۱۳۸۲/۱/۱/۱ نمایشگاه نقاشی گروهی انجمن نقاشان نگارخانه لاله ۱۳۸۳/۱/۱/۱ نمایشگاه پوسترهای تئاتر دانشکده هنرهای زیبا، سالن استاد سمندریان ۱۳۸۳/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر عاشورا خانه هنرمندان ایران ۱۳۸۴/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر نسل ۵ طراحان گرافیک ایران ۱۳۸۵/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر خانه هنرمندان ایران، سالن استاد انتظامی ۱۳۸۵/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر کافه گالری ۵ عصر ۱۳۸۶/۱/۱/۱ دومین دوسالانه پوستر جهان اسلام ۱۳۸۶/۱/۱/۱ نهمین دوسالانه پوستر تهران ۱۳۸۶/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر کودک نگارخانه تهران ۱۳۸۶/۱/۱/۱ نمایشگاه ۲۵ سال پوستر تئاتر ایران ۱۳۸۶/۱/۱/۱ سومین دوسالانه گرافیک جهان اسلام ۱۳۸۸/۱/۱/۱ نمایشگاه ۱۰۰ پوستر تئاتر از ده طراح گرافیک، تالار مولوی ۱۳۸۷/۱/۱/۱ نمایشگاه پوسترهای تئاتر بیست و هشتمین جشنواره تئاتر فجر، خانه هنرمندان ۱۳۸۸/۱/۱/۱ نمایشگاه نقاشی مرکز فرهنگی ایران در پاریس ۱۳۸۸/۱/۱/۱ نمایشگاه پوستر یک روز رنگی ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نمایشگاه نگاه ایرانی، پرو ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نمایشگاه لوگو تایپ های ایران، مسکو ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نمایشگاه پوسترهای عاشورایی موزه هنرهای معاصر اصفهان /۱/۱/۱ سومین سالانه تجسمی فجر، موزه هنرهای معاصر بخش مدعو ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نمایشگاه پوسترهای تئاتر بیست و نهمین جشنواره تئاتر فجر، خانه هنرمندان ۱۳۸۹/۱/۱/۱ نمایش نما، نمایشگاه پوسترهای تئاتر در خانه هنرمندان ایران، ۱۳۹۰/۱/۱/۱ گر، نمایشگاه پوستر، یزد ۱۳۹۰/۱/۱/۱ دومین سرو نقره ای، تهران خانه هنرمندان ایران /۱/۱/۱ نمایشگاه پوسترهای عاشورایی موزه امام علی (ع) ۱۳۹۰

داوری

مسابقه پژوهش‌های دانشجویان، ۱۳۸۸، دانشکده هنرهای زیبا // نمایشگاه پوستر ترافیک، ۱۳۹۰، تهران // نمایشگاه عکس و پوسترهای جشنواره تئاتر عروسکی ۱۳۹۰ // چهارمین جشنواره تجسمی استان هرمزگان ۱۳۹۰ // بخش پوستر جشنواره تئاتر فجر ۱۳۹۰

تدریس و کارگاه‌ها

دروس مختلف گرافیک در چهار دانشگاهی هنرهای زیبا ۱۳۸۶، ۱۳۸۷ // تدریس در دوره فرهنگ و هنر مدرسه ویژه ۱۳۸۷ تاکنون // تدریس در هنرستان هنرهای تجسمی پسران ۱۳۸۹، ۱۳۹۰ // تدریس دوره‌های ضمن خدمت کارکنان روابط عمومی سازمان استاندارد

جایزه‌ها

طراح پوستر برگزیده هفتمین جشنواره تأثیر تجربه // تقدیر شده از بیست و سومین جشنواره فیلم فجر // طراح پوستر برگزیده دهمین جشنواره تئاتر دانشگاهی ایران // طراح پوستر برگزیده سیزدهمین جشنواره تئاتر دانشگاهی ایران

انتشار آثار کتاب

پوستر اول مرتضی ممیز ۱۳۸۳ // کتاب طراحان گرافیک ایران ۱۳۸۵ // کتاب هشتمین بینال پوستر تهران ۱۳۸۶ // کتاب نهمین دوسالانه طراحی گرافیک ایران ۱۳۸۶ // کتاب پوستر کودک ۱۳۸۶ // سومین دوسالانه گرافیک جهان اسلام ۱۳۸۸ // کتاب پوسترهای بیست و نهمین جشنواره تئاتر فجر ۱۳۸۸ // کتاب نمایشگاه یک روز رنگی ۱۳۸۹

دیگر فعالیت‌ها

عضو انجمن نقاشان ایران، کمیته پژوهش ۱۳۸۱ تاکنون // دبیر نمایشگاه پوستر صمدین سال تولد صادق هدایت ۱۳۸۱ // عضو شورای برگزاری نمایشگاه پوستر اول مرتضی ممیز ۱۳۸۳ // مدیر هنری هشتمین و نهمین جشنواره تأثیر تجربه ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ // مدیر هنری بیست و ششمین جشنواره تأثیر فجر ۱۳۸۶ // دبیر نمایشگاه ۲۵ سال پوستر تئاتر ایران ۱۳۸۶ // مسئول صفحه گرافیک روزنامه کارگزاران ۱۳۸۶ // نویسنده مقالات گرافیک مجله تندیس ۱۳۸۷ تاکنون // عضو هیئت مؤسس و تحریریه سایت گزته ۱۳۸۷ تاکنون // عضو گروه آموزشی فرهنگ، هنر و اندیشه مدرسه ویژه ۱۳۸۸ // عضو شورای سردبیری "گزارش" نشریه انجمن هنرمندان نقاش ایران ۱۳۸۸ // همکاری با انتشارات های فرگون، مروارید، ققنوس، نمایش، سوره مهر در طراحی جلد از ۱۳۸۳ تاکنون // عضو هیئت مؤسس انجمن طراحان پوستر تئاتر ۱۳۸۹ // عضو هیئت مدیره و مسئول کمیته پژوهش انجمن طراحان پوستر تئاتر ۱۳۸۹ // عضو انجمن صنفی طراحان گرافیک ایران، ۱۳۹۰

چند روز پیش آرش تنهایی به سراغ من آمد و خواست برای کتابچه‌ی پوسترهایش با نگاه به آنها برداشتی داشته باشم و مقدمه‌ای یا نظرم را بنویسم. امروز که با دقت ماکت کتاب را مرور می‌کردم ابتدا به شرح مختصر نام و نشان و فعالیت‌هایش توجه کردم، خیلی تعجب کردم که آرش تنهایی به تنهایی و در این سن و سال چه انبوهی از فعالیت‌های مختلف و متفاوت را داشته که از نظر من بسیار قابل تقدیر است.

او که فوق دیپلم گرافیک دارد و از موضوع یکی از پوسترهایش مطلع شدم دانشجویی تئاتر هم کرده و شاید در بیست و چند سالگی مدیریت‌های هنری و ایما سخترانی‌ها، تدریس‌ها و مجموعه‌یی از فعالیت‌های دیگر در زمینه‌ی تئاتر و هنر نقاشی و گرافیک که بنازم به این جوان که توانسته است یک شبه ده صد سالگی را بپیماید.

پس نگاهی هم داشتیم به پوسترهایش در این مجموعه، هر اثرش تجربه‌ای است در بدست آوردن و جستجوی یک ایده آل در بیان گرافیک هر موضوع، این را هم می‌دانم که یکی از خصوصیات توأم با هر تجربه نوعی خامی است که باید هم باشد چون تجربه است و گذر از آن به تجربه دیگر تا شاید راضی شوی و باز هم ادامه دهی. این ستوده و خصوصیت هر هنرمند است در راهی که می‌پیماید تا به مقصد برسد و حتی شاید نرسد و در هر حال زندگی هنرمند در تداوم این راه ادامه پیدا خواهد کرد.

احترام می‌گذارم به آرش تنهایی و آثارش که در بین این خیل عظیم طراحان گرافیک که به گوشه‌ای خزیده‌اند و غافل از رسالت‌های فرهنگی و هنری خود سرگرم و دلخوش امور روزمره‌گی گرافیک هستند.

دوباره که به آثار تنهایی نگاه می‌کنم در می‌یابم که او در پی تلاش و تجربیاتش در پی ویتروینی از شیوه‌ی اجرایی بصری آثارش نیست بلکه به دنبال اندیشه‌هایی است در خور بیان معنای هر سفارش که این خود خبر از آینده‌ای موفق‌تر در هنر رسانه‌ی گرافیک در حرفه او دارد. و من به عنوان یک همکار تلاش اندیشه ساز او را در آثارش ارج می‌گذارم.

قباد شیوا

۱۳۹۰

آرش تنهایی پُرکار است. بیشترین پوسترهایش به آموخته‌ی دیگرش یعنی تئاتر مربوط است و بیشترین نوشته‌ها و پژوهش‌هایش به گرافیک و پوستر یعنی آموخته‌ی اولش باز می‌گردد. جلد کتاب نیز بسیار کار کرده و تألیفات و مقالات زیادی هم در کارنامه دارد. مجموعه‌ی حاضر که پوسترهای او است همه در حوزه‌ی فرهنگ است. یا پوستر نمایش است یا کنسرت یا نمایشگاه. آشکارا نمایان است که طراحی پوستر برای تئاتر دغدغه‌ی اصلی او است. حضورش در هیئت مدیره‌ی انجمن طراحان پوستر تئاتر نیز شاهد دیگر این مدعا است. تئاتر و گرافیک فرهنگی محدوده‌ی دوست داشتنی او است که برای معیشت انتخاب کرده. شاید از راه نوشتن و پژوهش هم اندکی کسب معاش کند، اما فعلاً فقط بی‌قرار و پی‌جوی یافتن و کشف از دست‌رفته‌ها یا از دست‌رفته‌نی‌ها است.

پُر تلاش می‌کند تا بیابد، جمع و جور کند، تحلیل کند و ثبت کند. اگر شانس بیاورد به چاپ هم برساند او در اندک زمانی توانسته خود را بیابد، بیازماید و بشناساند، چرا که پُرکار است. آرش در کار طراحی پوستر، مفهوم‌گرا است، اما در کارهای اخیر نشان داده در راه یافتنِ فرم شخصی و پالت رنگ‌های اندک است و می‌خواهد به خلاصه‌گویی (روایت مینیمال) برسد.

چاردیواریِ آثارِ گرافیک، نوشته‌های قلمی شده، پژوهش‌ها و گفتگوهای او کم‌کم می‌رود که وسیع‌تر شود. او از آن دسته آدم‌های نسل جوان است که حضورش برای فرهنگ این ملک غنیمت است و ستودنی.

ابراهیم حقیقی

پاییز ۱۳۹۰

یک

تغییر الگوهای طراحی گرافیک معاصر ایران، مرهون انقلاب نسل چهارم گرافیک ایران است. انقلابی که علاوه بر تغییرات جدی در نگرش به معنی و تظاهرات طراحی گرافیک، مثل هر تغییر پرشور دیگری، زخم‌هایی هم بر پیکر فرهنگ بصری طراحان گرافیک گذاشت و البته مثل هر انقلاب دیگری، فرزندان خودش را هم خورد. نسل پنجم طراحان گرافیک ایران، شاهد این تغییر بودند. حالا دیگر جنبه‌ی شوآف و سلبریتی طراحی گرافیک هم کشف شده بود و زمانی بود برای درخشش‌های نسلی که فردیت و عصبيت، شاخصه‌های اصلی رفتاری‌اش بود. این فردیت، به گونه‌گونی‌های منجر شد که برپایه‌ی همان فردیت و عصبيت، شامل سه نوع برون‌داد رفتاری بود: خود محوری و سبک شخصی. نقد عملی رفتار تصویری نسل چهارم و دار و دسته‌بندی در میان طراحان جوان، به این ترتیب طراحان نسل پنجم، از جهتی بسیار شبیه هم‌اند. همه از میراث نسل چهارم، اثری گرفته‌اند، یا به تأیید یا به نفی، گویی رفتار حرفه‌ای آنان بیش از آن که کنش باشد، واکنش است. از جهتی هم خودمحوری طراحان نسل پنجم، نه تنها خود ایشان، که کل فضای اجتماعی طراحی گرافیک را به سمت میل شدید به منحصر به فرد بودن، یکه‌تاز بودن، متفاوت بودن و رد شدن از روی مشتری و سفارش به نفع خود سوق داد. حد میانه‌ی این رفتار، گردهم آمدن کسانی بود که یا توان تولید اثرهای منحصر به خود نداشتند و کارشان بسیار به هم شباهت داشت، یا بقایشان در مقابل دیگر دسته‌ها، در دسته شدن می‌دیدند. این همه، یک ویژگی دیگر هم به نسل پنجمی‌ها اضافه کرد، کم‌مطابقتی و بی‌حوصلگی در قوام آمد. این روحیه‌ی عجول، باعث شد طراحان نسل پنجم در نوجوانی حرفه‌ای خود، هرکدام به شهرتی برسند و با حمایت همان دسته‌ها هم، این شهرت را تثبیت کنند.

دو

آرش تنهایی، به عنوان یکی از مهم‌ترین چهره‌های نسل پنجم طراحان گرافیک ایران، همه‌ی ویژگی‌های همان نسل را دارد، مگر آن دسته‌بازی

را. او هم مثل بقیه سعی در منحصر به فرد بودن دارد. او هم منتقد نسل پیش از خود است و با همان هیجان و عصبیت نسل خود. برای درمان جراحات‌های انقلاب نسل چهارم به روش خودش متکی است. اما آنچه آرش تنهایی را از همه‌ی هم نسلانش متمایز می‌کند، اصالت بی‌حد او در روحیه‌ی پژوهش و عمیق شدن در تاریخ است. اکنون که این یادداشت را می‌نویسم، آرش سی‌ساله است. اما من چهل و اندی ساله وقتی با او در مورد گذشته حرف می‌زنم، گویی او پیش از من همه‌ی آن‌ها را دیده است. بعید می‌دانم از میان دوستان پنجاه، شصت ساله‌مان کسی نباشد که این دریافت را از آرش نکرده باشد. ویژگی عمیق شدن آرش در تاریخ، آن هم نه به مثابه‌ی یک خاطره‌خوان تفننی، که در جایگاه یک پژوهشگر تاریخ، برای همه‌ی آن چیزهایی که در مورد نسل پنجم گفتم، راه حل‌های مختص به خود او را به او داده است؛ او برای درمان بیماری سلبریتی و فشن‌شوی گرافیک ایران به سراغ معرفی طراحان خاموشی رفت که چراغ گرافیک ایران را روشن نگه داشته بودند. برای اثبات فقر اطلاعات طراحان معاصر و هم نسلانش، تاریخ گرافیک ایران را به رخ‌شان کشید که مبدا زیاد به امروزشان غره شوند. برای طراحی‌های خودش، که تا جایی که من به یاد دارم، پوست‌سازی برای تئاتر و رویدادهای فرهنگی است، از خاطره‌ی تصویری و رادخل‌هایی استفاده کرد که تنها یک محقق در تاریخ طراحی گرافیک ایران می‌توانست آن‌ها را دیده باشد و برای اغنای میل به جماعت‌گرایی، به جای دار و دسته‌سازی، در جست‌وجوی تیم‌ورک‌هایی است که حفره‌های عقلانیت و فردمحوری تاریخی‌مان را پر کند؛ گاهی در ترکیب یک هیأت مدیره، گاهی در ساختار یک نشریه و گاهی در ترتیب دادن یک نمایشگاه.

سه

آرش تنهایی به روش خودش منحصر به فرد است. روشی که بر پایه‌ی انکار دیگران بنا نشده. روشی که هم‌چون یک دانشمند تجربی، در ابراز کشف‌های تازه‌اش جسوراش می‌کند. حتی اگر کشف بعداش، در نفی آن باشد و اگر برای کسی مهم باشد، آرش به همین دلیل‌ها، برای من مهم و عزیز است.

کیانوش غریب پور

۱۳۹۰